



2017-03-13

Dnr: KUFRN 2017/12

**Handläggare**

Ulrich Kaatz  
ulrich.kaatz@vanersborg.se  
0521 72 21 91

**Mottagare**

Kulturdepartementet  
103 33 Stockholm

## Yttrande över SOU 2016:69 – En inkluderande kulturskola på egen grund

### Sammanfattning avseende punkt 6.6. i betänkandet

Vänerns kommun välkomnar utredningens förslag på en spetsatsning och ett särskilt statsbidrag för satsningen

- Satsningen borde omfatta alla specialintresserade barn och ungdomar i landet
- Satsningen borde ta vara på erfarenheter från etablerade spetsatsningar i andra länder
- Satsningen bör uppmuntra ungas eget skapande
- Satsningen borde förses med betydligt mer medel än föreslagna fem miljoner kronor årligen
- En nationell musiksatsning borde, åtminstone initialt, koncentreras till en plats
- Medel till satsningen borde tilldelas av företrädare för yrket

### Vänerns kommuns synpunkter på punkt 6.6. i betänkandet

**Spetsatsningen borde ses som mer än en *kulturskoleverksamhet med nationell spetskompetens* och vara öppen även för alla specialintresserade unga utanför den kommunala kulturskolan.**

Våra erfarenheter från 10 år med Polstjärnepriset och vår kursverksamhet visar att många specialintresserade barn och ungdomar finns utanför kulturskolorna. I länder med etablerade spetsatsningar ser man ofta parallella system med kulturskolor på ena sidan och på andra sidan institutioner som är specialiserade på undervisning av särskilt intresserade. Utredningens förslag ger chansen till en egen väg för Sverige där dessa sidor möts.

Datum fylls i automatiskt  
och ändras vid  
upprättande

Dnr:

### **Internationella erfarenheter inom talangutveckling\* behövs för att bygga upp en nationell spetsatsning**

Institutioner utomlands har utvecklat pedagogiska metoder för talangutveckling från tidig ålder. Dessa använder sig Musikakademi Vänersborg av genom att kontinuerligt anlita några av de främsta och mest erfarna talangutvecklarna exempelvis från Norge, England och Österrike.

Vi sprider denna pedagogik gärna vidare, inte minst till kulturskolornas egna spetsatsningar. Musikakademins strategi är att komplettera och utveckla befintliga utbildningsinsatser, inte att konkurrera med dem. Vi är idag en viktig mötesplats för särskilt intresserade barn och ungdomar från hela landet. De deltar i Polstjärnepriset och dess kursverksamhet och de återkommer kontinuerligt till våra instrumentkurser. Nu ser vi de första effekterna av vår satsning. Exempelvis når allt yngre tävlande riktigt långt i Polstjärnepriset och i internationella sammanhang.

\*talang - internationellt etablerat begrepp för specialintresserade barn och ungdomar

### **Vänersborgs kommun delar utredningens positiva syn på nyskapande i samband med spetsatsningar**

I historiskt perspektiv har musiker haft ett skapande och improviserande förhållningssätt till musiken. Många av de största kompositörerna har varit framstående instrumentalister och improvisatörer och skapat musik redan från tidig ålder. Detta förhållningssätt kan återerövas av dagens unga klassiska musiker, som nu i stor utsträckning använder sin kreativitet inom notbunden musik. I förlängningen kan en satsning på nyskapande med unga ge effekter på hela konstformens utveckling.

Västerländsk konstmusik måste också nå nya och yngre publikgrupper. Att överskrida genregränser och tillföra nya dimensioner till musikframföranden kan vara vägar dit. Konstforms- och genreövergripande pedagogik utvecklas därför inom spetsatsningen i Vänersborg.

En av världens mest betydande musikbolag ser också dessa behov och möjligheter och har tecknat en avsiktsförklaring med Vänersborgs kommun för att engagera sig i arbetet med de unga.

### **Vänersborgs kommun anser att medlen som föreslås inte är tillräckliga för att bygga upp en spetsatsning.**

I internationell jämförelse är föreslagna 5 miljoner kronor för spetsatsningar inom alla konstformer ytterst blygsamt. I Norge exempelvis avsätts 10 miljoner kronor enbart till *Unge Talenter*, ett nationellt spetsprogram inom västerländsk konstmusik.

Datum fylls i automatiskt  
och ändras vid  
upprättande

Dnr:

**Vidare anser vi att en eventuell bidragsspridning till flera aktörer hindrar uppbyggnaden av spetsatsningen. Istället borde nationella medel, åtminstone initialt, koncentreras till en plats för att ge bäst effekt.**

Inom musiken har specialintresserade barn och ungdomar ett behov av pedagogisk kontinuitet och regelbundet samspel i kompletta ensemble- och orkesterformat på hög nivå. Rekryteringsunderlaget räcker inte till idag för att unga med specialintresse för konstmusiken ska kunna spridas till flera platser. Inte minst unga musiker som spelar bristinstrument behövs i samspelet och de behöver träffas inom sin egen instrumentgrupp.

Bästa effekt, särskilt under starten av en nationell spetsatsning inom musiken, nås därför enligt vår uppfattning när den koncentreras till en plats, inte minst vid begränsade resurser.

Vänersborg har omfattande erfarenhet av spetsatsningar. Musikakademin var sedan 2006 hemvist för och är numera samarbetspartner med Aurora Music, som är en av världens främsta arrangörer av internationella mästarkurser och festivaler. I Vänersborg finns sedan 2006 även ett riksrekryterande spetsgymnasium. I hela landet uppmärksammade ungdomstävling Polstjärnepriset, som kommunen startade 2007, utser Sveriges Televisions representant till Europas största ungdomstävling i klassisk musik, Eurovision Young Musician. Polstjärnepriset är numera lika mycket utbildning som tävling och erbjuder även spel i kammarmusik-, kammarorkester- och symfoniorkesterformat på hög nivå. Inom ramen för Musikakademin anordnar kommunen regelbundna instrumentalkurser dit landets specialintresserade unga söker sig och där även Auroras professorer och några av Nordens främsta talangutvecklare och högskolelärare undervisar. Men även talanger från våra grannländer söker sig hit och utgör samspeletpartners och förebilder.

Vänersborg är alltså redan idag ett nationellt centrum för spetsatsningen inom musiken och kan vara platsen där en nationell spetsatsning startas. Tanken att förstärka Vänersborgs roll som nationellt centrum stöds av Göteborgs Symfoniker, Kungliga Filharmonikerna och Sveriges Radios Symfoniorkester (se bifogat utlåtande). Alla tre orkestrar ger även omfattande praktiskt stöd till Musikakademin spetsinsatser.

Vänersborgs kommun, genom Musikakademin, arbetar redan idag nära tillsammans med kommunala, regionala och nationella institutioner och spetsatsningar i hela landet. Det är vårt mål att utöka och fördjupa dessa samarbeten om akademien får en förstärkt roll som nationellt centrum.

Datum fylls i automatiskt  
och ändras vid  
upprättande

Dnr:

**Medel till spetsinsatser borde inte tilldelas av ett Nationellt kulturskolecentrum utan av yrkesföreträdare för varje konstform för sig eller i samråd med dessa.**

Företrädare för högre musikutbildning och musikeryrket vittnar idag allt oftare om att unga svenska musiker får svårare att hävda sig i den internationella konkurrensen om studie- och arbetstillfällen. Vi anser att dessa företrädare bäst kan bedöma vilka studieförberedande åtgärder som är mest lämpade för att ändra situationen.

Ulrich Kaatz  
Projektledare

## **Bilaga**

Stöd för utveckling av ett nationellt centrum i Vänersborgs kommun